

Not 39

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 27 oktober 2021 följande beslut (mål nr 1681-21).

Bakgrund

1. Omsättning av tjänster är som huvudregel mervärdesskattepliktig. Omsättning av bank- och finansieringstjänster undantas emellertid från skatteplikt.

2. Lendify AB, som ingår i Lendify AB momsgrupp (momsgruppen), har ett dotterbolag. Dotterbolaget kommer att förvärva fordringar från moderbolaget som därefter kommer att tillhandahålla dotterbolaget tjänster avseende förvaltningen av fordringarna.

3. Momsgruppen ansökte om förhandsbesked för att få veta om de tjänster som Lendify efter överlåtelsen tillhandahåller dotterbolaget ska ses som ett enda tillhandahållande och om det i sådant fall omfattas av undantaget från skatteplikt. Gruppen ville också veta om tillämpligheten av skatteundantaget påverkas av om Lendify kvarstår som delägare i fordringarna.

4. Av ansökningen framgår följande. Lendify är den ursprungliga kreditgivaren. De tjänster som Lendify tillhandahåller dotterbolaget för förvaltningen av fordringarna innefattar bl.a. löpande uppdatering av låntagarnas betalningsplaner, betalningsadministration, information till låntagarna, rapportering till Skatteverket, betalningspåminnelser och anlitande av inkassobolag. Som ersättning för tjänsterna kommer dotterbolaget att betala en serviceavgift till Lendify som baseras på värdet av de förvaltade fordringarna.

5. Skatterättsnämnden fann att de tjänster som Lendify tillhandahåller dotterbolaget utgör ett enda tillhandahållande som inte omfattas av undantag från skatteplikt (frågorna 1 och 2). Nämnden fann vidare att om Lendify överlåter en andel av en fordran till dotterbolaget men samtidigt kvarstår som kreditgivare för en andel av fordringen så omfattas den förvaltning som Lendify tillhandahåller dotterbolaget av undantag från skatteplikt (fråga 3).

Yrkanden m.m.

6. *Skatteverket* yrkar att förhandsbeskedet ska fastställas och att förhandsavgörande ska inhämtas från EU-domstolen.

7. *Lendify AB momsgrupp* yrkar att svaret på fråga 2 ska ändras på så sätt att tillhandahållandet av tjänsterna avseende förvaltningen av fordringarna är undantaget från skatteplikt.

8. Momsgruppen anför följande. Lendify har genom dotterbolaget full kontroll över de överlåtna fordringarna och sköter även förvaltningen av dem. Överlåtelsen av fordringarna sker till nominellt belopp och Lendify har därutöver rätt till en del av den framtida avkastningen på fordringarna. Den ekonomiska innebörden av transaktionerna och de faktiska förhållandena avseende överlåtelsen av fordringarna till dotterbolaget medför att

Lendify mervärdesskatterettsligt ska ses som ägare av fordringarna även efter den civilrättsliga överlåtelsen.

Skälen för avgörandet

9. Enligt 5 § lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor får, efter ansökan av en enskild, förhandsbesked lämnas i en fråga som avser sökandens skattskyldighet eller beskattning om det är av vikt för sökanden eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

10. Ett krav för att förhandsbesked ska lämnas är att de faktiska omständigheter som beskedet ska grundas på är tillräckligt klarlagda. Det är sökandens sak att se till att beskrivningen av dessa omständigheter är så fullständig att den kan ligga till grund för ett förhandsbesked (RÅ 2005 ref. 80). För att Högsta förvaltningsdomstolen ska pröva ett förhandsbesked gäller vidare att förutsättningarna inte har ändrats i förhållande till de förutsättningar som Skatterättsnämndens förhandsbesked vilar på (jfr HFD 2018 not. 18).

11. I Högsta förvaltningsdomstolen åberopar momsgruppen en ny grund till stöd för att skatteundantaget är tillämpligt på Lendifys tillhandahållande av tjänster till dotterbolaget. Momsgruppen menar att som en följd av bl.a. vissa villkor för överlåtelsen av fordringarna ska Lendify mervärdesskatterettsligt betraktas som ägare av fordringarna.

12. I ansökningen om förhandsbesked anges att dotterbolaget kommer att förvärva fordringar från Lendify. Denna förutsättning har Skatterättsnämnden lagt till grund för sin bedömning. Uppgifterna om vissa villkor för överlåtelsen av fordringarna till dotterbolaget har momsgruppen lämnat först i Högsta förvaltningsdomstolen. De tillförda uppgifterna medför att beskrivningen av omständigheterna – och därmed förutsättningarna – har ändrats i förhållande till vad som uppgetts inför Skatterättsnämndens prövning. Skatterättsnämndens förhandsbesked ska därför undanröjas i sin helhet och ansökningen avvisas. Frågan om att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen faller därmed.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer Skatterättsnämndens förhandsbesked och avvisar ansökningen.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten*, *Knutsson*, *Classon*, *Askersjö* och *Haggren*. Föredragande var justitiesekreteraren Tobias Andersson.

Skatterättsnämnden (2021-03-02, *Harmsen Hogendoorn, ordförande, Pettersson, Bohlin, Fored, Olsson, Sandberg Nilsson och Tunudd*):

Förhandsbesked

Fråga 1 och 2: De med ansökan avsedda tjänsterna utgör ett tillhandahållande som inte omfattas av undantag från skatteplikt.

Fråga 3: Det med ansökan avsedda tillhandahållandet är undantaget från skatteplikt.

Skatterättsnämndens bedömning

Fråga 1

Enligt Skatterättsnämndens mening efterfrågar kunden inte någon av de ingående delmomenten separat utan de är endast ett medel för att åtnjuta den sammantagna tjänsten. Skatterättsnämnden delar därför parternas uppfattning att det är fråga om ett enda odelbart ekonomiskt tillhandahållande som det vore konstlat att dela upp.

Fråga 2

Skatterättsnämnden delar även parternas uppfattning att Lendifys tillhandahållande utgör förvaltning och att förvaltningen avser krediter.

Därefter uppkommer frågan om Lendifys förvaltning kan anses utförd av ”den som beviljat krediten” och därmed omfattas av undantag från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § mervärdesskattelagen, ML, tolkad i ljuset av artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet.

I den svenska versionen av artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet anges att undantaget från skatteplikt för förvaltning av krediter avser ”den som beviljat krediten”. Undantaget från skatteplikt för förvaltning av krediten begränsas således till kreditgivaren. Frågan är om avsikten är att enbart den ursprungliga kreditgivarens förvaltning ska omfattas av undantaget, om undantag från skatteplikt för förvaltning av krediten gäller även om den ursprungliga kreditgivaren överlåter krediten men fortsatt har hand om förvaltningen, eller om det är den vid varje tidpunkt aktuella kreditgivaren vars förvaltning ska undantas från skatteplikt. En jämförelse mellan olika språkversioner visar nämligen att undantaget från skatteplikt i flera versioner begränsas till att omfatta förvaltning av den som beviljar krediten, dvs. i presens. Det saknas vägledande praxis från EU-domstolen om hur undantaget från skatteplikt avseende förvaltning av krediter i den aktuella bestämmelsen ska tolkas.

Ifrågavarande undantag från skatteplikt har bl. a. tillkommit på grund av svårigheten att fastställa beskattningsunderlaget för tillhandahållandet, vilket aktualiseras när en kreditgivare även ombesörjer förvaltning av krediten. Om såväl kreditgivning som förvaltning av krediten undantas från skatteplikt saknas rätt till avdrag för ingående skatt. Köper kreditgivaren i stället in förvaltningstjänsten från en tredje part, bör därför sistnämnda tjänst omfattas av skatteplikt. På så sätt åstadkoms neutralitet i beskattningen och det föreligger inga svårigheter att i dessa fall fastställa

beskattningsunderlaget. Mot denna bakgrund ligger det enligt Skatterättsnämndens mening närmast till hands att tolka direktivets bestämmelse som att det är den aktuella kreditgivarens tillhandahållande vars förvaltning ska undantas från skatteplikt.

Ett tillhandahållande av en kredit måste således, enligt Skatterättsnämndens mening, anses vara den tjänst som beviljas och tillhandahålls löpande mot ersättning under hela kredittiden såvida krediten inte sägs upp till betalning. Skatterättsnämnden anser därför att i och med att Lendify överlåter krediten till Lendify 3 så träder Lendify 3 in och blir ny kreditgivare i förhållande till kredittagaren. Det innebär att när krediten överlåts till Lendify 3 så är det enbart Lendify 3:s förvaltning av krediten i egenskap av kreditgivare som omfattas av undantag från skatteplikt.

I och med att Lendify inte är kreditgivare undantas dess tillhandahållande av förvaltning därför inte av undantag från skatteplikt.

Fråga 3

EU:s mervärdesskattekommitté har nästan enhälligt antagit en riktlinje om vissa tjänster i samband med syndikerade lån. Syndikerade lån är en form av krediter som innebär att flera långivare gemensamt beviljar en kredit. Av riktlinjen framgår att ett lån som har beviljats av en grupp syndikerade banker och som i sin helhet förvaltas av en av bankerna (kreditagenten), mot en ersättning som betalas av låntagaren, utgör en enda tjänst i mervärdesskattehänseende. Förvaltningen av det syndikerade lånet är enligt riktlinjen en tjänst som är undantagen från mervärdesskatt enligt artikel 135.1 b i mervärdesskattedirektivet såsom förvaltning av krediter av den som beviljat krediten, förutsatt att kreditagenten är en av långivarna.

Mot bakgrund härav och med hänsyn till vad ovan sagts anser Skatterättsnämnden att om Lendify överlåter en andel av en enskild kredit till Lendify 3, men samtidigt kvarstår som kreditgivare för en andel av krediten, så kan Lendify fortsatt ses som den som beviljar krediten. Den förvaltning som Lendify tillhandahåller Lendify 3 omfattas i sådant fall av undantag från skatteplikt enligt 3 kap. 9 § ML.